

Vážená paní
Ing. Hana Šímová
vedoucí odboru
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Váš dopis ze dne / značky
24. 3. 2014 / KUJCK 18852/2014/OSMT

Číslo jednací
MSMT-12256/2014-2

Vyřizuje / linka
Tomáš Kyselica / 1704

Datum 23. 4. 2014

Věc: Žádost o stanovisko k povinnému očkování - odpověď

Vážená paní vedoucí,

v odpovědi na Vaši žádost si dovoluujeme předně upozornit na skutečnost, že stanovisko zdejšího ministerstva k Vámi vznesené otázce do značné míry vychází ze současné rozhodovací praxe vyšších soudů.

V rovině běžných zákonů je třeba obrátit pozornost zejména na zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který v ustanovení § 46 odst. 1 stanovuje, že fyzická osoba, která má na území České republiky trvalý pobyt, cizinec, jemuž byl povolen trvalý pobyt, cizinec, který je oprávněn k trvalému pobytu na území České republiky, a dále cizinec, jemuž byl povolen přechodný pobyt na území České republiky na dobu delší než 90 dnů nebo je oprávněn na území České republiky pobývat po dobu delší než 90 dnů, **jsou povinni podrobit se**, v prováděcím právním předpisu upravených případech a termínech, stanovenému **druhu pravidelného očkování**.

Dále je v § 50 téhož zákona stanoveno, že zařízení poskytující péči o dítě do 3 let věku v denním režimu nebo předškolní zařízení (lze sem podřadit i mateřské školy) **mohou přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním**, má doklad, že je **proti nákaze imunní** nebo se **nemůže očkování podrobit** pro trvalou kontraindikaci.

Prováděcí právní předpis, vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v § 2 odst. 1 písm. a) **pravidelné očkování** proti tuberkulóze, proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem Haemophilus influenzae b, přenosné dětské obrně a virové hepatitidě B, proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím, proti pneumokokovým nákazám a proti virové hepatitidě B.

Vámi citovaný nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2011, **sp. zn. III.ÚS 449/06**, se vyjádřil k povinnosti očkování a možnosti být zproštěn této povinnosti v případě konfliktu s ústavně zaručenou svobodou vyznání, avšak pouze **z hlediska správního trestání**. Orgán veřejné moci, který rozhoduje o vynucení nebo sankcionování zákonné povinnosti podrobit se očkování, musí podle Ústavního soudu vzít v potaz výjimečné stěžovatelem tvrzené důvody toho, proč se odmítl podrobit očkování. Tento závěr se však týká pouze **vynucení a sankcionování** zákonné povinnosti.

V rozsudku ze dne 29. 8. 2012, č.j. 8 As 6/2011 – 142, však Nejvyšší správní soud potvrdil právní názor Městského soudu v Praze, že zákon **zavazuje státní orgány**, aby do předškolního zařízení **bylo přijato pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním**.

tel. ústředna: +420 234 811 111

Podatelna pro veřejnost: Po - Pá 7:30 - 15:30

Elektronická podatelna: posta@msmt.cz

www.msmt.cz

Městský soud přisvědčil žalobkyni pouze potud, že vyhláška č. 537/2006 Sb. nestanoví u některých nemocí výslovně, kdy nejpozději se jednotlivec musí uvedenému typu očkování podrobit. S přihlédnutím k účelu povinnosti podrobit se pravidelnému očkování, jímž je dosažení kolektivní imunity v populaci, lze však podle městského soudu dovodit, že provedení tohoto typu očkování je žádoucí v dětském věku (po 15. měsíci života dítěte). Čím později je totiž očkování provedeno, tím větší je možnost nákazy a šíření nemoci.

Podstatnou dle městského soudu byla otázka, zda žalobkyně mohla být podle § 50 téhož zákona přijata do mateřské školy, **aniž by se podrobila pravidelnému očkování.**

Podle městského soudu § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví klade větší důraz **na prevenci šíření infekčních nemocí u dětí v kolektivních zařízeních předškolního typu**, protože je zde vyšší riziko infekce.

K otázce se posléze vyjádřil i Ústavní soud, jenž v usnesení ze dne 9. 7. 2013, **sp. zn. IV.ÚS 4212/12**, neshledal pochybení správních soudů při soudním přezkumu. Ústavní soud (obdobně jako městský soud) vyslovil názor, že za situace, kdy výkon práva pokračovat v docházce do mateřské školy, podmíněný pravidelným očkováním, ohrožuje, resp. **může ohrožovat zdraví jiných**, nelze upřednostnit právo stěžovatelky na vzdělání, jež se střetlo **s právem ostatních na ochranu zdraví**. I kdyby předškolní vzdělávání bylo vnímáno jako součást ústavně zaručeného práva na vzdělání, veřejné subjektivní právo na ochranu zdraví má prioritu. Realizace práva stěžovatelky byla navíc znemožněna jí samou tím, že nepřistoupila na **podmínky stanovené pro všechny stejně**. Neučinila ani jiné kroky, které by v souladu s ustanovením § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví umožňovaly přijetí do mateřské školy s ohledem na individuální důvody na straně stěžovatelky, tedy aniž by očkování absolvovala.

Vzhledem k výše uvedenému lze uzavřít, že právní názor Ústavního soudu vyjádřený v nález ze dne 3. 2. 2011, sp. zn. III.ÚS 449/06, není použitelný pro posouzení, zda při rozhodování o přijetí k předškolnímu vzdělávání může být výjimečně upuštěno od povinnosti stanovené v § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví. Vzhledem k nedávné judikatuře Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu jsme toho názoru, že dítě, které se nepodrobilo stanoveným pravidelným očkováním, nemá doklad, že je proti nákaze imunní, a zároveň u něho neplatí, že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci, **nemůže být k předškolnímu vzdělávání přijato.**

S pozdravem

Mgr. Pavla Katzová

vrchní ředitelka sekce legislativy a práva